

Ouderenpsychiatrie in de praktijk | Programma

08.45 **Ontvangst**

09.30 **Opening door dagvoorzitter**

Jan van der Hammen

09.40 **Hoe herken je psychische en psychiatrische aandoeningen bij ouderen van nu?**

Vroege herkenning van psychische en psychiatrische aandoeningen bij ouderen maakt vroege signalering mogelijk. Zo kan veel extra psychisch leed voorkómen worden bij zowel de patiënt als de directbetrokkenen. In de voordracht komen een aantal veel voorkomende psychische aandoeningen en dementieziekten aan bod inclusief de methoden hoe deze te onderscheiden van elkaar.

Martin Kat, vrijgevestigd ouderenpsychiater en psychotherapeut

10.10 **Is goed ouder worden een kunst?**

Goed ouder worden lijkt niet voor iedereen weggelegd. Sommige ouderen worstelen met gebreken, kwetsbaarheid en controleverlies. Anderen geven aan dat ze, hoewel nog gezond, hun leven voltooid vinden. Waarom lijken sommigen wel de kunst van het goed ouder worden te beheersen en anderen niet? In deze lezing gaan we op zoek naar antwoorden op basis van recent onderzoek.

Wat heeft men geleerd na het bijwonen van deze sessie?

- Goed ouder worden is in veel opzichten niet 'maakbaar', toch kunnen we er aan werken
- De sociale en zingevingsdimensie van goed ouder worden blijft vaak onderbelicht
- Er zijn handvatten die ons kunnen helpen bij goed ouder worden

Carlo Leget, hoogleraar zorghethiek, Universiteit voor Humanistiek, Utrecht

10.40 **Koffie & thee pauze**

11.10 **Warme technologie: mens gedreven ontwerpen door ouderen**

Technologie speelt een steeds belangrijker rol binnen de zorg, ook de ouderenzorg, maar helaas wordt er vaak technologie ontwikkeld die niet bruikbaar is of enkel op technische mogelijkheden is berust. Als antwoord hierop werken we op de Fontys en de TU/e aan Warme Technologie, dit is technologie die is ontwikkeld op een mensgerichte manier, en veel gebruiksvriendelijker is voor verschillende doelgroepen zoals bijvoorbeeld ouderen. In deze lezingen wordt de visie, manier van werken uitgelegd aan de hand van verschillende voorbeelden. Bent u in u organisatie al bezig met Warme Technologie?

Dr. Ir. Rens Brankaert, assistant Professor of Healthy and Active ageing, TU Eindhoven

12.10 **Lunchpauze**

13.00 **Verdiepingsronde 1**

1.1 | Hoe herken je Psychiatrische problematiek bij patiënten met de ziekte van Alzheimer en andere dementieziekten?

Vaak is de vraag wat nu maakt dat psychiatrische aandoeningen of 'probleemgedrag' ontstaat en maar blijft voortbestaan bij ouderen met dementieziekten. In de workshop staan we stil bij het ontstaan, de mogelijke oorzaken en wat we eraan kunnen doen.

Martin Kat, vrijgevestigd ouderenpsychiater en psychotherapeut

1.2 | In gesprek met mensen met een psychiatrische stoornis

Als je te maken krijgt met ouderen met een psychiatrisch ziektebeeld is het gesprek niet altijd makkelijk. In deze actieve workshop gaan we aan de slag met een acteur om de gesprekken in de praktijk te zien en te oefenen. Aan de hand van tips en trucs leer je het gesprek prettiger te laten verlopen.

De verdiepingssessie bevat verder een mix van ervaringsoefeningen en toegepaste theorie.

Jan van der Hammen, verpleegkundige, theatermaker, trainer en acteur & Ellen van Velzen, trainingsacteur

1.3 | Slaapproblemen in de ouderenzorg (eerder beoordeeld met een 8,4!)

50% van de ouderen heeft een vorm van slaapproblemen. Iemand ligt de halve nacht wakker of is de hele dag suf. Ook slaap verandert bij het ouder worden, wat hoort tot de gerontologische verandering van slaap en wanneer spreken we van een slaapprobleem? En nog belangrijker: wat zouden we aan de slaapproblemen kunnen doen? Hoe herken je eventuele slaapproblemen, wat slaaphygiene is, welke interventies er mogelijk zijn en wat kun je als verpleegkundige/verzorgende/begeleider zelf doen om slaapproblemen op te lossen. Verder komt aan bod hoe wij als zorgprofessionals vaak zelf slaapproblemen "organiseren".

Sylvia Loos is adviseur zorg en ondersteuning voor mensen met een ernstige meervoudige beperking bij Sherpa. Als verpleegkundige staat zij aan de wieg van slaapdiagnostiek in de ouderenzorg.

Tevens is zij mede eigenaar van Nyx zorg voor slaap, een maatschap voor slaapdiagnostiek en behandeling. Het expertisegebied van Nyx betreft de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking en de ouderenzorg. Nyx schoolt organisaties op het gebied van slaapdiagnostiek-en behandeling.

Sylvia Loos, eigenaar van Nyx zorg voor slaap

1.4 | Gerontopsychiatrie: Hoe gaan we als team om met manipulatief gedrag, angst, agressie of ander ingewikkeld gedrag

In deze sessie gaat Gerben aan de hand van (uw) praktijkvoorbeelden aan de slag met een doelgroep die steeds meer in de ouderenzorg voorkomt. Soms ontregelt één bewoner met genoemd gedrag een hele afdeling. Wat kunnen we doen om het gedrag te doorgronden? Hoe krijgen we grip? Hoe komen we op één lijn? In deze praktische sessie gaan we in op uw vragen met betrekking tot problematisch gedrag van deze boeiende doelgroep.

Gerben Bergsma, eigenaar Bergsma training, advies & innovatie

1.5 | Hoe herken je een depressie bij ouderen?

Een depressie wordt bij ouderen vaak niet herkend. Dat komt omdat de klachten aan de leeftijd worden toegeschreven, maar ook omdat de klachten anders zijn dan die van jongeren. Wat zijn de symptomen en oorzaken van een depressie bij ouderen? Hoe herken je een depressie en welke behandelingen zijn er? Zijn er ook nog subtypes te onderscheiden? En wat betekent dat voor de behandeling? Hoe onderscheid je een depressie van een dementie? Tijdens deze workshop leer je wat de signalen zijn van een depressie bij ouderen.

Didi Rhebergen, ouderenpsychiater

1.6 | Wat is de relatie tussen somatische en psychiatrische problemen?

De levensduur van patiënten met een ernstige psychiatrische aandoening is 10 tot 15 jaar korter dan in de rest van de populatie. Ze hebben een groter risico op somatische comorbiditeit door een andere levensstijl, medicatiegebruik en meer moeite met het

vragen van adequate hulp. Ook kan de presentatie van een somatisch probleem bij een patiënt met een psychiatrische stoornis er soms anders uit zien, waardoor het minder snel herkend wordt. Ook het gedrag van psychiatrische patiënten kan regelmatig als lastig ervaren worden, wat het krijgen van adequate somatische zorg in de weg kan staan. Aan de andere kant, kan een somatische aandoening ook psychiatrische problemen uitlokken, wat het herstel kan vertragen. Ook medicatiegebruik kan psychiatrische problemen teweeg brengen.

In deze workshop gaan we aan de hand van casuïstiek de interactie tussen somatische en psychiatrische problemen uitdiepen en krijg je praktische tips over hoe hiermee om te gaan.

Laura Breuning, ouderenpsychiater

14.05 **Verdiepingsronde 2** → zelfde als verdiepingsronde 1

15.05 **Koffie& theepauze**

15.35 **Verdiepingsronde 3** → Zelfde als verdiepingsronde 1

16.35 **Einde**

5 punten.